

This document is available in English.

AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

NORTH WALES FIRE AND RESCUE AUTHORITY

Bydd cyfarfod o'r **PWYLLGOR ARCHWILIO** yn cael ei gynnal **DDYDD LLUN 19 MEHEFIN 2023** dros Zoom am **09.30** o'r gloch.

Yr eiddoch yn gywir,
Gareth Owens
Clerc

AGENDA

1. Ymddiheuriadau

2. Datganiadau o Fuddiant

3. Hysbysiad o Faterion Brys

Hysbysiad o'r eitemau y dylid, yn ôl y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel mater o frys yn unol ag Adran 100B (4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

4. Cofnodion y Cyfarfod a gynhaliwyd ar 20 Mawrth 2023

5. Materion yn Codi

6. Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol

7. Penodi Archwilio Mewnol Newydd

8. Rheoli'r Trysorlys

9. Alldro 2022/23

10. Materion Brys

Ystyried unrhyw eitemau y penderfynodd y Cadeirydd eu bod yn eitemau brys (yn unol ag Adran 100B (4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972) ac y datganwyd eu pwysigrwydd o dan eitem 3 uchod.

RHAN II

Yn unol ag Adran 100 A (4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, argymhellir bod y Wasg a'r Cyhoedd yn cael eu heithrio o'r cyfarfod wrth ystyried yr eitem(au) busnes canlynol oherwydd ei bod yn debygol y byddai gwybodaeth wedi'i heithrio yn cael ei datgelu iddynt fel sydd wedi'i diffinio ym Mharagraff(au) 12 i 18 yn Rhan 4 o Atodlen 12A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

11. Dim

AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU
PWYLLGOR ARCHWILIO

Cofnodion **Pwyllgor Archwilio** Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a gynhaliwyd ddydd Llun 20 Mawrth 2023 yn rhithiol dros Zoom. Dechreuodd y cyfarfod am 09.30 o'r gloch.

Cynghorydd

Mark Young (Dirprwy Gadeirydd)
Marion Bateman
Michelle Blakeley-Walker
Jeff Evans
Marc Jones
Gwynfor Owen
Arwyn Herald Roberts
Austin Roberts

Yn cynrychioli

Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Cyngor Gwynedd
Cyngor Gwynedd (09:34)
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Hefyd yn bresennol:

Stewart Forshaw
Helen MacArthur
Dafydd Edwards
Matt Georgiou
George Jones
Lisa Allington
Gill Murgatroyd
Keith Williams

Y Dirprwy Brif Swyddog Tân
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Trysorydd
Dirprwy Glerc a Swyddog Monitro
Atebol – Cyfieithydd
Cynorthwy-ydd Gweithredol
Pwyllgor Safonau
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

1 YMDDIHEURIADAU

Cynghorydd

Nigel Smith (Cadeirydd)
Beverley Parry-Jones
Tina Claydon
Neil Coverley

Yn cynrychioli

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

ABSENNOL

Cynghorydd

Bryan Apsley
Adele Davies-Cooke
John Brynmor Hughes

Yn cynrychioli

Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Gwynedd

2 DATGANIADAU BUDDIANT

- 2.1 Datganodd y Cynghorydd Mark Young fuddiant personol yn eitem 9 ar yr agenda, gan ei fod hefyd yn Gadeirydd Pwyllgor Cynllunio Sir Ddinbych.

3 HYSBYSIAD O FATERION BRYD

3.1 Nid oedd hysbysiad o faterion brys.

4 COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWDYD AR 12 RHAGFYR 2022

4.1 Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Rhagfyr 2022 i'w cymeradwyo.

4.2 PENDERFYNWYD:

i) cymeradwyo bod y cofnodion yn gofnod cywir o'r cyfarfod a gynhaliwyd.

5 MATERION YN CODI

5.1 Rhoddodd y DBST Forshaw ddiweddariad byr ar y Dyfarniad Cyflog a'r hyn sy'n gysylltiedig â gweithredu diwydiannol posibl. Nodwyd bod yr Aelodau wedi cael eu briffio'n rheolaidd dros y chwe mis diwethaf ar yr eitem hon gan y Prif Swyddog Tân.

5.2 Roedd cynnig cyflog wedi'i wneud gan y Cyd-gyngor Cenedlaethol ar 07 Chwefror 2023 o 7% wedi'i ôl-ddyddio i fis Gorffennaf y llynedd, a chynnig o 5% yn dod i rym ym mis Gorffennaf eleni. Roedd Undeb y Brigadau Tân wedi cynnal pleidlais ymhlith ei aelodau gydag argymhelliad i dderbyn y cynnig hwn, a phleidleisiodd 96% i dderbyn y cynnig gydag 84% o'r aelodau wedi pleidleisio.

5.3 Mae'r Gwasanaeth yn croesawu unrhyw setliad sy'n osgoi gweithredu diwydiannol ac yn cefnogi ei staff, ac mae'r holl baratoadau ar gyfer parhad busnes a oedd yn deillio o botensial gweithredu diwydiannol bellach wedi'u rhoi o'r neilltu.

5.4 Gofynnwyd i'r aelodau nodi nad oedd unrhyw arian ychwanegol yn gysylltiedig â'r cynnig cyflog hwn ac felly byddai'n rhaid dod o hyd i'r gost ychwanegol o gyllideb y Gwasanaeth. Mae hynny'n golygu newid mewn darpariaeth frys i ganfod cydbwysedd priodol rhwng yr heriau sy'n ein hwynebu wrth warchod pobl Gogledd Cymru a sicrhau bod gennym gyllideb gynaliadwy ar gyfer y dyfodol.

5.5 Mynegodd yr Aelodau bryder bod y cynnig cyflog wedi'i gytuno heb y cynnig o gyllid i'r Gwasanaethau Tân ac Achub gan y Llywodraeth.

5.6 PENDERFYNWYD:

- i) cymeradwyo bod y Cyng. Mark Young yn codi'r mater gyda Chadeirydd yr Awdurdod; a**
- ii) cymeradwyo bod yr Aelodau'n hysbysu Arweinwyr eu Cyngor eu hunain o'r mater.**

6 DARPARU ARCHWILIAD MEWNOL

- 6.1 Cyflwynodd y PSTC MacArthur y papur ar y Ddarpariaeth Archwiliad Mewnol, a'i bwrpas oedd amlinellu i'r Aelodau yr angen am swyddogaeth archwilio mewnol cadarn ac effeithiol. Roedd yr adroddiad hefyd yn gofyn am gymeradwyaeth i'r cynnig i gychwyn proses gaffael ar gyfer y contract archwilio mewnol o 01 Ebrill 2023.
- 6.2 Cadarnhaodd y Trysorydd fod Adran Archwilio Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, a gyflawnodd drefniadau archwilio mewnol y Gwasanaeth, yn fodlon a'i bod yn briodol i gaffael ddigwydd o bryd i'w gilydd.
- 6.3 **PENDERFYNWYD:**
- i) nodi'r gofyniad i gynnal systemau rheoli mewnol digonol a rôl archwilio mewnol wrth gefnogi'r datganiad blynyddol;**
  - ii) cymeradwyo'r dull a nodir yn y papur ar gyfer caffael gwasanaethau archwilio mewnol gan ddefnyddio Fframwaith Gwasanaethau Masnachol y Goron ar gyfer Archwilio a Sicrwydd; a**
  - iii) dirprwyo penodiad y cyflenwr llwyddiannus i banel sy'n cynnwys Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Thrysorydd yr Awdurdod.**

7. CRYNODEB O ARCHWILIAD BLYNYDDOL ARCHWILIO CYMRU

- 7.1 Cyflwynodd y PSTC MacArthur bapur Crynodeb o Archwiliad Blynyddol Archwilio Cymru a oedd yn rhoi i'r aelodau Grynodedb o Archwiliad Blynyddol 2022 a gynhyrchwyd gan Archwilio Cymru ac a fwriadwyd er gwybodaeth yn unig.
- 7.2 **PENDERFYNWYD:**
- i) nodi'r crynodeb o'r archwiliad blynyddol.**

8 Y DIWEDDARAF AM Y GYLLIDEB

- 8.1 Cyflwynodd Dafydd Edwards, Trysorydd yr Awdurdod, bapur Y Diweddaraaf am y Gyllideb a oedd yn anelu at roi diweddariad ariannol i'r aelodau yn dilyn cymeradwyo cyllideb refeniw 2023/24 yng nghyfarfod Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru ar 16 Ionawr 2023.
- 8.2 Nodwyd bod trafodaethau manwl eisoes wedi'u cynnal ar y pwnc hwn a bod heriau wedi'u gwneud ynghylch y cynnydd chwyddiannol yn y gyllideb. Dywedwyd wrth yr Aelodau bod y codiad cyflog diweddar bellach wedi arwain at bwysau cyllidebol ychwanegol o £1m, yn ychwanegol at y pwysau presennol o £1.4m.

- 8.3 Byddai arian wrth gefn yn cael ei ddefnyddio i bontio'r bwlch ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23 ond byddai hyn yn dihybyddu'r cronfeydd wrth gefn yn ddifrifol. Yr unig opsiynau oedd ar gael i'r Gwasanaeth wrth symud ymlaen, felly, oedd edrych ar gynyddu incwm drwy'r ardoll ar Awdurdodau Lleol a gwneud arbedion cost.
- 8.4 Dywedwyd wrth yr Aelodau mai trefniant Cenedlaethol yn hytrach na chytundeb lleol oedd y Dyfarniad Cyflog ac felly ychydig o ddylanwad oedd gan Lywodraeth Cymru drosto.
- 8.5 Nodwyd bod arbedion effeithlonrwydd trwy'r Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys bellach yn angenrheidiol i sicrhau bod digon o arian wrth gefn wrth symud ymlaen er mwyn cynnal sefydlogrwydd ariannol.
- 8.6 Mynegodd un Aelod y dylai pob Cyngorydd gysylltu â'u ASau lleol i gyhwyn trafodaethau ynghylch darparu cyllid ychwanegol i dalu am y dyfarniad cyflog, a chadarnhawyd nad oedd unrhyw faterion cyfrinachedd yn ymwneud â hyn.
- 8.7 **PENDERFYNWYD:**
- i) nodi casgliad y trafodaethau cyflog ar gyfer diffoddwyr tân a'r pwysau cost pellach cysylltiedig;**
  - ii) ystyried defnyddio cronfeydd wrth gefn yn y tymor byr i fynd i'r afael â'r pwysau cost sy'n deillio o setliad cyflog y diffoddwyr tân;**
  - iii) nodi bod y trafodaethau cyflog ar gyfer yr holl staff eraill yn parhau i fod heb eu penderfynu ar hyn o bryd; a**
  - iv) nodi y bydd gan y diffyg sylfaenol o £2.4m oblygiadau anorfod ar gyfer darparu gwasanaethau yn y dyfodol a chynnydd yn yr ardoll ar gyfer 2024/25.**

9 CANOLFAN HYFFORDDIANT

- 9.1 Cyflwynodd y DBST Forshaw bapur ar y Ganolfan Hyfforddiant a oedd yn cyflwyno diweddariad ar y gwaith sydd wedi cael ei wneud ar gynhyrchu achos busnes manwl ar gyfer canolfan hyfforddiant a datblygu tân ac achub newydd yng Ngogledd Cymru.
- 9.2 Holwyd a fyddai angen cau'r ganolfan hyfforddiant bresennol yn Nolgellau yn gyfan gwbl, neu a fyddai cyfle i'w chadw ar agor er mwyn cyflwyno agweddau penodol ar hyfforddiant. Dywedwyd wrth yr aelodau y byddai'r ganolfan hyfforddiant bresennol yn aros ar agor am o leiaf bum mlynedd gan y byddai'n cymryd hynny o amser i sefydlu'r ganolfan hyfforddiant newydd, pe bai cymeradwyaeth yn cael ei rhoi.
- 9.3 Dywedodd y Cadeirydd fod y Cyng. Rees a'r Cyng. Cunningham yn rhan o'r gweithgor ar gyfer yr eitem hon, ynghyd â chynrychiolydd o bob un o'r pedwar cyngor cyfansoddol sy'n weddill. Cymeradwywyd hyn gan yr Aelodau.

9.4 PENDERFYNWYD:

- i) nodi'r cefndir ar gyfer adolygu cyfleusterau hyfforddiant Tân ac Achub yng Ngogledd Cymru;
- ii) nodi bod y ddarpariaeth hyfforddiant bresennol yn cyrraedd diwedd ei hoes;
- iii) nodi bod cam nesaf y prosiect, i gadarnhau addasrwydd y tir a nodwyd, wedi dechrau;
- iv) nodi'r amserlenni sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad hwn ar gyfer darparu achos busnes manwl i'r Aelodau ei ystyried; a
- v) dewis Aelodau o bob cyngor cyfansoddol i ffurfio gweithgor i helpu i ddatblygu a chraffu ar gynlluniau ar gyfer canolfan hyfforddi newydd.

10 MATERION BRYD

10.1 Nid oedd materion bryd i'w trafod.

Daeth y cyfarfod i ben am 10.20 o'r gloch.

This document is available in English

**Eitem
Agenda 6**

Adroddiad i	Pwyllgor Archwilio
Dyddiad	19 Mehefin 2023
Swyddog Arweiniol	Pennaeth Archwilio a Gwasanaethau Caffael
Swyddog Cyswllt	Keith Williams (Rheolwr Archwilio)- 01492 576217 keith.williams@conwy.gov.uk
Pwnc	Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol 2022/23

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 O dan delerau Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 Rhan 3 5. (2), mae'n ofynnol i Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) gynnal adolygiad blynyddol o effeithiolrwydd ei system Rheolaeth Fewnol. Mae archwiliad mewnol yn rhan annatod o'r system honno, ac mae'n gwneud cyfraniad sylweddol i'r gwaith o lunio'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.
- 2 Mae Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus CIPFA 2017 yn ei gwneud yn ofynnol i Bennaeth Archwilio Mewnol ddarparu sicrwydd i'r Panel Gweithredol ynglŷn â holl system y rheolaeth fewnol, gan gynnwys pa mor ddigonol yw'r trefniadau rheoli risg a llywodraethu corfforaethol.
- 3 Mae'r adroddiad yn dadansoddi gwaith y Gwasanaeth Archwilio Mewnol ar gyfer 2022/23 ac yn cynnwys y datganiad sicrwydd yn seiliedig ar waith Archwilio Mewnol yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2023.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 4 Mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol yn gallu rhoi sicrwydd i'r Pwyllgor Archwilio, yn seiliedig ar y gwaith archwilio mewnol a wnaed, ynghyd â'n gwybodaeth barhaus o'r sefydliad a'i weithdrefnau, fod gan yr Awdurdod drefniadau effeithiol ar gyfer llywodraethu corfforaethol, rheoli risgiau a rheolaeth fewnol er mwyn rheoli'r gwaith o gyflawni amcanion yr Awdurdod.
- 5 Roedd dyraniad cynlluniedig o 58 diwrnod (50 diwrnod ac 8 wedi'u dwyn ymlaen o 2021/22). Mae'r adroddiad yn nodi bod 48 diwrnod o waith Archwilio Mewnol wedi'i gyflawni yn ystod 2022/23. O ganlyniad, cytunwyd y bydd 10 diwrnod yn cael eu defnyddio yn 2023/24 i gynnal archwiliadau dilynol o'r Gyflogres a Chredydwy.

- 6 Mae'r adolygiadau archwilio yn rhoi lefel gadarnhaol o sicrwydd ynghylch digonolrwydd y systemau rheolaeth fewnol sydd ar waith, er bod 20 o argymhellion wedi'u gwneud yn ystod y flwyddyn i fynd i'r afael â rhai gwendidau. Mae proses ddilynol ffurfiol yn ei lle i sicrhau bod yr argymhellion yn cael eu gweithredu o fewn graddfeydd amser cytunedig.
- 7 Nid yw gwaith yr adran Archwilio Mewnol wedi canfod unrhyw wendidau a fyddai'n cadarnhau'r farn hon ac nid oedd unrhyw faterion o bwys yn berthnasol wrth lunio'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol;.
- 8 Mae'r adroddiad hefyd yn cynnwys sicrwydd fod y Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn gweithredu yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig i alluogi'r Awdurdod i gael sicrwydd o'r farn hon.

ARGYMHELLION

- 9 Bod yr Aelodau:
  - i) yn nodi cynnwys Adroddiad Blynyddol y Pennaeth Archwilio a Chaffael a'r 'farn' gyffredinol ynghylch pa mor ddigonol ac effeithiol yw fframwaith yr Awdurdod ar gyfer llywodraethu, rheoli risgiau a rheolaeth.

CEFNDIR

Rôl Archwilio Mewnol

- 10 O dan delerau Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, mae gan Awdurdodau Tân gyfrifoldeb statudol i gynnal "system ddigonol ac effeithiol o archwilio mewnol."
- 11 Rôl y Gwasanaethau Archwilio Mewnol yw darparu, i'r rheolwyr, asesiad gwrthrychol ynghylch p'un a yw'r systemau a'r rheolaethau'n gweithio'n iawn ai peidio. Mae'n rhan allweddol o system rheolaeth fewnol y sefydliad oherwydd ei fod yn mesur ac yn gwerthuso pa mor ddigonol ac effeithiol yw'r rheolaethau eraill, fel bod:
  - Y Pwyllgor Archwilio a'r uwch reolwyr yn ymwybodol i ba raddau y gallant ddibynnu ar yr holl system; a bod
  - rheolwyr unigol yn ymwybodol o ba mor ddibynadwy yw'r systemau a'r rheolaethau y maent yn gyfrifol amdanynt.
- 12 Mae'r system rheolaeth fewnol yn cynnwys yr holl rwydwaith o systemau a rheolaethau a sefydlwyd i reoli'r Awdurdod a hynny er mwyn sicrhau y caiff ei amcanion eu cyflawni. Mae'n cynnwys rheolaethau ariannol a rheolaethau eraill, a hefyd y trefniadau ar gyfer sicrhau bod yr Awdurdod yn cael gwerth am arian o'i weithgareddau.

- 13 Yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus, mae'n ofynnol i'r Pennaeth Archwilio gyflwyno barn ac adroddiad archwilio mewnol blynyddol y gall yr Awdurdod eu defnyddio i lywio ei ddatganiad llywodraethu.

GWYBODAETH

Barn Archwilio Mewnol 2022/23

- 14 Mae'r Pennaeth Archwilio yn fodlon bod y gwaith archwilio mewnol a gyflawnwyd, ynghyd â'n gwybodaeth gynaledig o'r sefydliad a'i weithdrefnau, yn ein galluogi i ddod i gasgliad rhesymol ynghylch pa mor ddigonol ac effeithiol yw prosesau rheoli risg, rheoli a llywodraethu'r Awdurdod.
- 15 Yn nhyb y Pennaeth Archwilio, am y 12 mis a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023, mae gan yr Awdurdod **broseu rheoli digonol ac effeithiol** ar gyfer rheoli'r modd y mae'r Awdurdod yn cyflawni ei amcanion.
- 16 Wrth roi barn archwilio, dylid nodi na all sicrwydd byth fod yn absoliwt. Y mwyaf y gall y Gwasanaeth Archwilio Mewnol ei ddarparu i'r Pwyllgor Archwilio yw sicrwydd rhesymol yn seiliedig ar y gwaith a gyflawnwyd yn y flwyddyn honno, nad oes unrhyw wendidau mawr ar wahân i'r rhai a nodwyd.
- 17 Yn ogystal, wrth ddod i'n barn, rydym wedi ystyried:
- Canlyniadau'r holl archwiliadau a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023;
  - Canlyniadau camau dilynol a gymerwyd mewn perthynas ag archwiliadau o flynyddoedd blaenorol;
  - A oes unrhyw argymhellion yn y categori Hanfodol neu Fawr heb eu derbyn gan y rheolwyr a'r risgiau dilynol;
  - Effeithiau unrhyw newidiadau sylweddol yn amcanion neu weithgareddau'r Awdurdod;
  - Materion yn codi o adroddiadau blaenorol i'r Panel Gweithredol neu'r Pwyllgor Archwilio; ac
  - Y cyfyngiadau o ran adnoddau a osodwyd ar Archwilio Mewnol sydd wedi amharu ar allu'r Gwasanaeth i gwrdd ag anghenion archwilio mewnol llawn yr Awdurdod.
- 18 Gellir defnyddio'r farn archwilio gyffredinol wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Crynodeb o'r Gwaith sy'n Cefnogi'r Farn Archwilio 2022/23

- 19 Mae atodlen yn rhoi barn archwilio ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd prosesau rheolaeth fewnol a chrynodeb o'r negeseuon allweddol mewn perthynas â'r holl aseiniadau archwilio a gyflawnwyd yn ystod 2022/23 ynghlwm yn **Atodiad A**.
- 20 Mae'r atodlen yn crynhoi'r gwaith archwilio, barnau a nifer o argymhellion a wnaed mewn perthynas â phob maes a adolygwyd, sy'n sail i'r sicrwydd a roddwyd i'r Pwyllgor Archwilio o ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol fframweithiau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol yr Awdurdod ar gyfer 2022/23.
- 21 Lle bo'n berthnasol, caiff adroddiadau archwilio mewnol eu categoreiddio i roi barn archwilio ar yr amgylchedd rheolaeth fewnol ar gyfer y system neu'r sefydliad penodol hwnnw. Mae'r farn archwilio ar yr aseiniadau wedi'u categoreiddio fel a ganlyn:
- Sicrwydd Uchel
  - Sicrwydd Boddhaol
  - Sicrwydd Cyfyngedig
  - Dim Sicrwydd

I gefnogi'r farn archwilio, mae'r argymhellion a wnaed yn ystod y flwyddyn wedi'u categoreiddio fel Hanfodol, Mawr, Cymedrol a Mân, yn unol â'r ffordd y mae'r Awdurdod yn asesu ac yn mesur risg.

- 22 Cwblhawyd dau adroddiad archwilio ac archwiliad dilynol yn ystod y flwyddyn yn cwmpasu:
- **Y Gyflogres (Rheolaethau Allweddol)** – Cynhaliwyd adolygiad i roi lefel o sicrwydd i reolwyr bod rheolaethau mewnol yn gweithredu'n effeithiol, bod risgiau posibl yn cael eu rheoli'n dda a bod amcanion corfforaethol yn cael eu cyflawni. Roedd yr archwiliad yn cynnwys adolygiad o'r meysydd canlynol:
    - Polisiâu a gweithdrefnau swyddfa,
    - Hawliau mynediad System iTrent,
    - Staff Newydd a Staff yn Gadael,
    - Tâl cadw a newidiadau i gyflog amser cyflawn,
    - Cyflwyniadau i CThEF,
    - Didyniadau o gyflog,
    - Taliadau BACS,
    - Gordaliadau,
    - Cyfrifon rheoli cyflogres a chysoniadau.

Gwnaeth yr archwiliad wyth argymhelliad a rhoddodd lefel *Foddhaol* o sicrwydd.

- **Credydwyr (Rheolaethau Allweddol)** – Cynhaliwyd adolygiad i roi lefel o sicrwydd i reolwyr bod rheolaethau mewnol yn gweithredu'n effeithiol, bod risgiau posibl yn cael eu rheoli'n dda a bod amcanion corfforaethol yn cael eu cyflawni. Roedd yr archwiliad yn cynnwys adolygiad o'r meysydd canlynol:

- Polisiâu a Gweithdrefnau,
- Llofnodwyr Awdurdodedig a Datganiadau Buddiannau,
- Archebu gwaith, nwyddau a gwasanaethau,
- Derbyn Nwyddau a Gwasanaethau,
- Gwirio Anfonebau, Taliadau Dyblyg ac Anghysonderau,
- Taliadau BACS,
- Cyfrif Rheoli Credydwyr a Chysoniadau Banc,
- Dangosyddion Perfformiad.

Gwnaeth yr archwiliad 12 argymhelliad a rhoddodd lefel *Foddhaol* o sicrwydd.

- 23 Mae canlyniad pob archwiliad a gwerthusiad o ddigonolrwydd yr amgylchedd rheolaeth fewnol yn seiliedig ar nifer yr argymhellion a'u graddiad risg. Aseswyd bod pob archwiliad a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn yn darparu lefelau cadarnhaol o sicrwydd.
- 24 Er mwyn mynd i'r afael â'r gwendidau a nodwyd yn ystod yr adolygiadau archwilio, gwnaed ugain o argymhellion Cafodd cynlluniau gweithredu, yn nodi'r ymateb y cytunwyd arno i argymhellion yr archwiliad, eu cyhoeddi gydag adroddiadau'r archwiliadau, a daeth y rhain yn ôl gan reolwyr yr Awdurdod Tân ac Achub, ynghyd â'r camau i'w cymryd er mwyn sicrhau bod yr argymhellion yn cael eu gweithredu. Mae'r rheolwyr wedi cytuno i roi deunaw o argymhellion yr archwiliad ar waith. Yn yr adroddiad archwilio Credydwyr, cafodd dau argymhelliad (Arg 8 ac 11) eu categoreiddio fel *Mân*, ac mae'r rheolwyr o'r farn bod rheolaethau i wneud iawn ar waith.
- 25 Er mwyn cydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus CIPFA, gweithredir proses ddilynol ffurfiol o fewn yr Adran i gadarnhau bod yr argymhellion a wnaed yn yr adroddiadau Archwiliad Mewnol wedi eu gweithredu gan reolwyr o fewn yr amser y cytunwyd arno. Fel arfer, cynhelir adolygiad mewnol chwe mis wedi cyhoeddi'r adroddiad terfynol.

- 26 Yn **Atodiad B**, ceir amserlen o'r archwiliadau dilynol a wnaed yn ystod 2022/23. Mae'n dangos nifer yr argymhellion a dderbyniwyd ac o ganlyniad a weithredwyd gan y rheolwyr ymhob maes a hefyd y newidiadau sydd wedi effeithio ar y farn archwilio wreiddiol. Mae'n amlwg bod gwelliant yn y lefelau rheolaeth fewnol o ran yr archwiliad Gyrru Peiriannau Tân mewn Argyfwng (EFAD) a gwblhawyd yn 2021/22, gyda barn archwilio ddiwygiedig o *Sicrwydd Uchel*.
- 27 Yn ystod 2022/23, darparwyd 48 diwrnod archwilio o gymharu â'r dyraniad arfaethedig o 58 diwrnod, fel y nodwyd yn y cynllun archwilio blynyddol. Mae crynodeb o weithgarwch archwilio ynghlwm yn **Atodiad C** ac mae'n dangos y dyraniad arfaethedig o adnoddau archwilio o ran y diwrnodau a neilltuwyd dros adrannau a gwasanaethau ac yn cymharu'r gwaith gwirioneddol a wnaed ar gyfer 2022/23 â'r cynllun. Cytunwyd gyda'r rheolwyr y bydd y 10 diwrnod sy'n weddill yn cael eu defnyddio yn 2023/24 i gynnal archwiliadau dilynol o'r Gyflogres a Chredydwy.
- 28 Yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus, mae angen i'r cynllun fod yn hyblyg er mwyn gallu adlewyrchu ac ymateb i risgiau a blaenoriaethau newidiol yr Awdurdod. Adolygydd y cynllun yn ystod y flwyddyn a'i ddiweddarau yn ôl yr angen. Canslwyd archwiliad y Storfeydd Canolog ar gais y rheolwyr oherwydd i'r Rheolwr Storfeydd ymddeol ym mis Chwefror 2023 ar yr adeg yr oedd yr archwiliad i fod i gychwyn, ac oherwydd y pwysau gwaith ar y staff.

Cydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus

- 29 Mae Archwilio Mewnol yn defnyddio dull sy'n seiliedig ar risg i bennu anghenion archwilio'r Awdurdod ar ddechrau'r flwyddyn ac yn defnyddio methodoleg sy'n seiliedig ar risg wrth gynllunio a chynnal ein haseiniadau archwilio. Mae gwaith y Gwasanaethau Archwilio Mewnol wedi'i gyflawni yn unol â Safonau Archwilio Mewnol Sector Cyhoeddus y DU 2017.
- 30 Mae'r Gwasanaeth Archwilio Mewnol wedi datblygu Rhaglen Sicrhau Ansawdd a Gwella (QAIP), sy'n ymdrin â phob agwedd ar weithgarwch archwilio mewnol ac sy'n galluogi gwerthuso cydymffurfiad â phob agwedd ar y PSIAS.
- 31 Cyflwynodd Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus (PSIAS) ofyniad am asesiad allanol o'r holl wasanaethau archwilio mewnol, y mae'n rhaid ei gynnal o leiaf unwaith bob pum mlynedd gan adolygydd annibynnol cymwys o'r tu allan i'r sefydliad. Cwblhawyd asesiad o'r Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn ddiweddar gan Bennaeth y Gwasanaeth Archwilio Rhanbarthol (CBS Pen-y-bont ar Ogwr, CBS Merthyr Tudful, Cyngor Bro Morgannwg a CBS Rhondda Cynon Taf). Cyhoeddwyd yr Adroddiad Terfynol ym mis Rhagfyr 2022, a chadarnhaodd fod canlyniadau'r asesiad yn gadarnhaol a bod y Gwasanaeth yn 'cydymffurfio'n gyffredinol' â'r PSIAS a'r Cod Moeseg.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r adroddiad hwn yn cysylltu ag amcan llesiant hirdymor yr Awdurdod sef "Hwyluso gwasanaethau tân ac achub mwy integredig sydd o ansawdd uchel ac yn ymatebol fel bod gweithgareddau ataliol ac ymateb brys yn gallu parhau i fod ar gael pryd a lle mae eu hangen, a hynny'n fforddiadwy, yn deg ac ar sail risg."
Cyllideb	Darperir Gwasanaethau Archwilio Mewnol fel rhan o CLG ac o fewn cyfyngiadau cyllidebol.
Cyfreithiol	Amh.
Staffio	Amh.
Cydraddoldeb/ Hawliau Dynol/y Gymraeg	Amh.
Risgiau	<p>Cyflwynir y Datganiad Sicrwydd yn unol â'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio a Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus. Heb sicrwydd o'r fath gan y Pennaeth Gwasanaethau Archwilio Mewnol, ni fyddai'r Aelodau'n ymwybodol o ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau llywodraethu corfforaethol, rheoli risg a rheolaeth fewnol a'u gallu cysylltiedig i gyflawni ei amcanion.</p> <p>Ni fyddai unrhyw faterion neu wendidau sylweddol a nodwyd gan Archwilio Mewnol yn cael eu hystyried wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol.</p>

AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU ATODIAD A
Gwasanaethau Archwilio Mewnol – 2022/23 Crynodeb Blynyddol o Negeseuon Allweddol ac Argymhellion

	Ardal Archwilio	Negeseuon Allweddol ac Argymhellion ar gyfer Gwella	Hanfodol	Mawr	Cymedrol	Mân	Cyfanswm	Barn Archwilio
1	Y Gyflogres (Rheolaethau Allweddol)	<p>Cynhaliwyd adolygiad o'r Gyflogres (Rheolaethau Allweddol) i roi lefel o sicrwydd i reolwyr bod rheolaethau mewnol yn gweithredu'n effeithiol, bod risgiau posibl yn cael eu rheoli'n dda a bod amcanion corfforaethol yn cael eu cyflawni.</p> <p>Mae'r 8 argymhelliad a wnaed i wella lefelau rheolaeth fewnol fel a ganlyn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dylid sefydlu llawlyfr gweithdrefnau swyddfa i gwmpasu holl feysydd swyddogaeth y gyflogres, gan roi arweiniad ar y gweithdrefnau rheolaeth fewnol disgwylidig. 2. Dylid defnyddio rhestr wirio'r gyflogres i gofnodi'n gywir y gwiriadau a'r rheolaethau a gyflawnir gan swyddogion y gyflogres, cyn rhediad y gyflogres. Dylid llofnodi a dyddio'r rhestr wirio i wirio bod yr holl wiriadau wedi'u cynnal. 3. a) Rhaid i swyddogion y gyflogres sicrhau, os canfyddir gwallau ar y ffurflenni FIN8, y dylid diwygio'r ffurflen a'i hardystio'n gywir. b) Mae angen gwirio pob fformiwla yn y daenlen Tâl a Gedwir i sicrhau bod holl gyfansymiau'r gorsafoedd yn gyflawn ac yn gywir. c) Rhaid cynnal gwiriadau i sicrhau bod y niferoedd sy'n troi allan, presenoldeb, a chwarteri a gofnodwyd ar y daenlen RP yn cysoni'r data taliadau a drosglwyddwyd i iTrent.4. 4. a) Dylid adolygu'r data cyflogres a gedwir ar y prif ffeil cyflog Amser Cyflawn a dileu'r holl ddata hanesyddol. b) Rhaid i swyddogion y gyflogres sicrhau, os canfyddir gwallau ar y ffurflenni FIN8, y dylid diwygio'r ffurflen a'i hardystio'n gywir. <p>Dylid cyfrifo cyfanswm y nifer sy'n troi allan, presenoldeb a chwarteri ym mhob Gorsaf Amser Cyflawn a chynnal gwiriadau i sicrhau bod y cyfansymiau'n gyson â nifer y bobl sy'n troi allan, presenoldeb a'r chwarteri a drosglwyddwyd i iTrent am dâl.</p>	0	0	6	2	8	Bodhaol

		<p>5. Dylid sefydlu trefn ysgrifenedig sy'n nodi mai dim ond drwy'r gyflogres y dylid prosesu hawliadau am oramser ac oriau ychwanegol, os cânt eu hardystio gan swyddog ar lefel rheolwr gwylfa neu uwch. Rhaid cynnal gwiriadau i sicrhau bod hawliadau'n cael eu hardystio'n briodol gan swyddog awdurdodedig.</p> <p>6. Dylai TechOne gynhyrchu adroddiad gwrthod cod annilys i sicrhau bod cofnod yn cael ei gadw o godau annilys a'r diwygiadau a wneir.</p> <p>7. Yn annibynnol ar y gyflogres, dylid cysoni'r cyfrif rheoli tâl gros a data'r gyflogres â'r cyfrifyfr cyffredinol bob mis. Dylid cofnodi'r cysoniad a nodi unrhyw amrywiannau.</p> <p>8. Rhaid gwirio codau dal yn fisol, i sicrhau eu bod yn cael eu clirio i sero h.y. bod yr holl ddiodyniadau a delir i mewn i god dal yn cael eu clirio pan wneir y taliad i'r trydydd parti. Mae angen ymchwilio i unrhyw amrywiannau i sefydlu'r rheswm, a chofnodi'r camau a gymerwyd. Ystyrir y dylai'r cysoniadau hyn gael eu dogfennu a'u hardystio'n briodol.</p>						
2	Credydwy'r (Rheolaethau Allweddol)	<p>Cynhaliwyd adolygiad o Gredydwy'r (Rheolaethau Allweddol) i roi lefel o sicrwydd i reolwyr bod rheolaethau mewnol yn gweithredu'n effeithiol, bod risgiau posibl yn cael eu rheoli'n dda a bod amcanion corfforaethol yn cael eu cyflawni.</p> <p>Mae'r 12 argymhelliad a wnaed i wella lefelau rheolaeth fewnol fel a ganlyn:</p> <p>1. a) Dylid llunio llawlyfr gweithdrefnau i roi arweiniad manwl i'r rhai sy'n gwneud a chymeradwyo archebion ar archebu nwyddau a gwasanaethau a'r rheolaethau mewnol disgwylidiedig. b) Dylid llunio llawlyfr gweithdrefnau ar gyfer swyddogion cyllid, sy'n gyfrifol am wirio a phrosesu anfonebau i'w talu.</p> <p>2. a) Dim ond ar gyfarwyddyd ysgrifenedig gan ddeiliad y gyllideb y dylid gwneud newidiadau i'r swyddogion hynny sydd wedi'u hawdurdodi ar TechOne i fewnbynnu ac awdurdodi archebion. b) Dylid cynnal cysoniad bob 6 mis rhwng rhestr llofnodwyr annibynnol y Gwasanaeth ac adroddiad TechOne o swyddogion awdurdodedig. c) Mewn ymgynghoriad ag AD a TGCh, dylid sefydlu proses lle mae newidiadau i'r rhestr llofnodwyr awdurdodedig yn gysylltiedig â'r broses o newidiadau o ran staff newydd/staff sy'n gadael/contractau.</p>	0	0	7	5	12	Boddhaol

	<p>d) Os gwneir swyddogion yn llofnodwr awdurdodedig dros dro, yna rhaid darparu dyddiad gorffen neu adolygu i sicrhau nad ydynt yn parhau i fod yn gymeradwywyr pan fydd eu cyfnod 'dros dro' wedi dod i ben.</p> <p>3. Dylid gwneud trefniadau i'r holl lofnodwyr awdurdodedig, sy'n ymwneud â phenderfyniadau cytundebol neu brynu, ddatgan unrhyw gysylltiadau neu fuddiannau personol a allai fod ganddynt â chyflenwyr a/neu gontractwyr yn unol â'r Rheoliadau Ariannol. Ni ddylai unrhyw swyddog sy'n datgan buddiant o'r fath gymryd rhan (na gweithredu fel ei fod yn dylanwadu neu'n ymddangos fel pe bai'n dylanwadu) mewn unrhyw benderfyniadau caffael sy'n ymwneud â'r mater y mae ganddo fuddiant o'r fath ynddo.</p> <p>4.</p> <p>a) Rhaid cynnal ymarfer 'cymhennu' trylwyr i adolygu'r nifer uchel o archebion sydd 'ar y gweill' am gyfnod hir. Mae angen gweithio gyda defnyddwyr, i glirio unrhyw archebion, nad oes eu hangen mwyach.</p> <p>b) Dylid rhedeg adroddiad yn fisol yn dangos yr archebion a godwyd, nad ydynt wedi'u paru â'r anfoneb gysylltiedig; gellir gwneud ymholiadau pellach wedyn i gadarnhau a yw'r nwyddau wedi'u derbyn neu a oes angen canslo'r archeb berthnasol.</p> <p>5.</p> <p>Mae angen canllawiau ychwanegol ar ddeiliaid cyllidebau a chymeradwywyr ar gaffael gwaith, nwyddau a gwasanaethau i sicrhau cydymffurfiaeth â CPR. Mae angen arweiniad, yn enwedig yn y meysydd canlynol:</p> <p>a) Rhaid ceisio o leiaf 3 Dyfynbris ysgrifenedig o ffynonellau cystadleuol.</p> <p>b) Rhaid i'r dyfynbrisiau fod yn seiliedig ar yr un fanyleb a'u gwerthuso ar sail tebyg am debyg.</p> <p>c) Rhaid cofnodi'r dyfynbrisiau a geisir, y broses werthuso a'r penderfyniad i ddyfarnu.</p> <p>d) Rhaid atodi Dyfynbrisiau a Cheisiadau Hepgor i'r cyfrif AP cysylltiedig.</p> <p>6.</p> <p>a) Dylid atgoffa defnyddwyr o bwysigrwydd cwblhau'r 'Dderbynneb Nwyddau' yn brydlon er mwyn gallu talu'r anfoneb.</p> <p>b) Os bydd Swyddogion Cyllid yn llenwi'r 'Dderbynneb Nwyddau', rhaid cadw e-bost oddi wrth y swyddog cyfrifol ar y cyfrif AP yn cadarnhau bod nwyddau neu wasanaethau wedi'u derbyn.</p>						
--	--	--	--	--	--	--	--

		<p>7. Dylid rhedeg adroddiad yn fisol yn dangos yr holl 'Anfonebau Gohiriedig', na ellir eu paru â'r nodyn PO a nwyddau a dderbyniwyd cysylltiedig. Byddai hyn yn galluogi ymholiadau pellach i gael eu gwneud i gadarnhau bod yr anfoneb yn ddilys, a bod y gwaith neu'r nwyddau wedi'u derbyn; yna gellir gwneud taliad yn brydlon i'r cyflenwr.</p> <p>8. Ar ôl pob rhediad talu, dylid cynhyrchu <i>adroddiad taliad dyblyg</i>, sy'n paru rhif a swm yr anfoneb â thrafodion eraill i ddangos copiâu dyblyg posibl.</p> <p>9.</p> <p>a) Dylid gwirio manylion cwmnïau newydd ar y Rhynggrwyd i sicrhau eu bod yn bodoli ac i sicrhau nad oes unrhyw wybodaeth niweidiol am sgamiau a gyflawnir gan y cyflenwr neu yn ei enw.</p> <p>b) Dylid rhedeg adroddiad dilysu rhif TAW ar ôl pob rhediad talu, gan restru'r holl rifau TAW newydd. Bydd hyn yn caniatáu gwirio ar wefan CThEF ei fod yn rhif TAW dilys ac yn rhoi sicrwydd pellach ei fod yn gwmni cyfreithlon.</p> <p>10. Rhaid i newidiadau i fanylion banc bob amser gael eu gwirio gyda'r cyflenwr trwy alwad ffôn a siarad â chynrychiolydd cwmni. Dylid gwneud nodyn ar y cyfrif i ddangos y gwiriad dilysu.</p> <p>11. Dylai'r Gwasanaeth sefydlu diwrnod talu a gwneud rhediad taliadau credydwy'r wythnosol.</p> <p>12. Dylid gosod targed dangosydd perfformiad ar gyfer canran y taliadau credydwy'r a wneir o fewn 30 diwrnod. Dylid rhedeg adroddiad bob 6 mis, yn dangos perfformiad y Gwasanaeth, a allai gael ei fonitro gan uwch reolwyr.</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--

- Mae'r rheolwyr wedi cytuno i roi 18 o argymhellion yr archwiliad ar waith.
- Yn yr adroddiad archwilio Credydwy'r (Rheolaethau Allweddol), cafodd dau argymhelliad (Arg 8 ac 11) eu categoreiddio fel *Mân*, ac mae'r rheolwyr o'r farn bod rheolaethau ar waith i wneud iawn am hyn.

ATODIAD B

NORTH WALES FIRE AND RESCUE AUTHORITY

Rhestr o Archwiliadau Dilynol 2022/23

	Disgrifiad	Dyddiad yr Archwiliad	Dyddiad yr Archwiliad Dilynol	Nifer yr Argymhellion	Gweithredwyd	WIP / Yn rhannol	Heb eu Gweithredu	Ddim yn Berthnasol Bellach	Barn Archwiliad Gwreiddiol	Barn Archwiliad Diwygiedig
1	Gyrru Peiriannau Tân mewn Argyfwng (EFAD)	Ebrill 2022	Ion 2023	8	4	3	0	1	BODDHAOL	UCHEL

**Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
Crynodeb o Weithgaredd Archwilio Mewnol 2022/23**

	Adran / Gwasanaeth	Dyddiau Arfaethed ig 2022/23	Dyddiau Gwirioneddol 2022/23
1	Y Gyflogres (Rheolaethau Allweddol)	15	18.5
2	Chredydwyr (Rheolaethau Allweddol)	15	19.5
3	Storfeydd	15	0
4	Archwiliad Dilynol: <ul style="list-style-type: none"> • Gyrru Peiriannau Tân mewn Argyfwng (EFAD) 	5	4
5	Cynllunio ac Adrodd ATAGC (Gan gynnwys Adroddiad Blynyddol a Gweinyddiaeth)	6	6
6	Cronfa Wrth Gefn	2	0
CYFANSWM DYDDIAU		58	48
Dyddiau a ddyrannwyd 2022/23			58
Dyddiau gwirioneddol 2022/23			48
Cyfanswm dyddiau i'w cario ymlaen i 2023/24			10

10 Dyddiau i'w cario ymlaen i 2023/24 i wneud gwaith dilynol ar y Gyflogres (Rheolaethau Allweddol) a Chredydwyr (Rheolaethau Allweddol)

Adroddiad i'r	Pwyllgor Archwilio
Dyddiad	19 Mehefin 2023
Swyddog Arweiniol	Helen MacArthur, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau)
Swyddog Cyswllt	Helen MacArthur
Pwnc	Trefniadau Archwilio Mewnol o fis Ebrill 2023

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw amlinellu i'r Aelodau ganlyniad y broses gaffael ar gyfer darparu gwasanaethau archwilio mewnol o 1 Ebrill 2023. Mae'r adroddiad hefyd yn gofyn am gymeradwyaeth i benodi Mersey Internal Audit Agency fel archwilydd mewnol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) am y cyfnod 1 Ebrill 2023 – 31 Mawrth 2026.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (y Rheoliadau) yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) wneud trefniadau priodol ac effeithiol ar gyfer systemau rheoli mewnol. Mae hyn yn cynnwys y trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.
- 3 Mae'r Rheoliadau hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gynnal archwiliad mewnol digonol ac effeithiol o'r systemau rheoli mewnol, y mae'n rhaid adrodd ar ei ganfyddiadau i Aelodau'r Awdurdod. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo'r Datganiad Rheoli Mewnol yn flynyddol.
- 4 Daeth y trefniadau archwilio mewnol presennol gyda Chyngor Bwrdeistref Conwy i ben ar ddiwedd 2022/23. Nid oes gan Gyngor Bwrdeistref Conwy bellach y gallu i ddarparu gwasanaethau archwilio mewnol i Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth). Yn dilyn cymeradwyaeth gan y Pwyllgor Archwilio yn ei gyfarfod ar 20 Mawrth 2023, cynhaliwyd ymarfer caffael i nodi cyflenwr a ffafrir.
- 5 Cafodd y broses ei goruchwyllo gan banel dan arweiniad aelodau oedd yn cynnwys Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Thrysorydd yr Awdurdod. Cyfarfu'r panel ar 1 Mehefin 2023 ac argymhellwyd yn unfrydol y dylid penodi'r asiantaeth Mersey Internal Audit Agency.

ARGYMHELLION

- 6 Argymhellir bod yr Aelodau'n:
  - i. cymeradwyo argymhelliad y panel ac yn cymeradwyo penodi Mersey Internal Audit Agency fel darparwyr archwilio mewnol yr Awdurdod ar gyfer y cyfnod ariannol 1 Ebrill 2023-31 Mawrth 2026.

CEFNDIR

- 7 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (y Rheoliadau) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod wneud trefniadau priodol ac effeithiol ar gyfer systemau rheolaeth fewnol. Mae hyn yn cynnwys y trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.
- 8 Mae'r Rheoliadau hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gynnal archwiliad mewnol digonol ac effeithiol o'r systemau rheoli mewnol, a rhaid hysbysu Aelodau'r Awdurdod am ganfyddiadau'r archwiliad. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo'r Datganiad Rheoli Mewnol yn flynyddol.
- 9 Daeth y trefniant presennol i ben ar 31 Mawrth 2023 ac mae angen gwneud darpariaeth briodol ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2023 – Mawrth 2026.

GWYBODAETH

- 10 Yn dilyn cymeradwyaeth y Pwyllgor Archwilio ar 20 Mawrth 2023, dechreuodd ymarfer caffael ar gyfer gwasanaethau i gwmpasu'r cyfnod o 1 Ebrill 2023 – Mawrth 2026 gan ddefnyddio Fframwaith Gwasanaethau Masnachol y Goron y sector cyhoeddus ar gyfer Gwasanaethau Archwilio a Sicrwydd.
- 11 Nid yn unig y mae gan y cyflenwyr ar y fframwaith hwn y sgiliau a'r arbenigedd angenrheidiol ond maent hefyd wedi dangos bod ganddynt y safonau priodol mewn meysydd ehangach fel caethwasiaeth fodern a gwerth cymdeithasol.
- 12 Roedd yr ymarfer yn cynnwys datblygu manyleb gwasanaeth gynhwysfawr ac asesiad ariannol i sicrhau bod yr Awdurdod yn cyflawni gwerth am arian.
- 13 Mae'r panel o aelodau sy'n cynnwys Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Thrysorydd yr Awdurdod wedi argymhell yn unfrydol y dylid penodi Mersey Internal Audit Agency (MIAA). Cefnogir yr argymhelliad hwn gan swyddogion yn dilyn asesiad o'r wybodaeth a ddarparwyd gan MIAA o fewn y cyflwyniad tendr.

- 14 Cafodd Mersey Internal Audit Agency ei ffurfio ym 1990 fel rhan o wasanaeth a rennir y GIG i ddarparu gwasanaethau archwilio mewnol ar draws cyrff y GIG. Erbyn hyn, mae cwmpas y gwaith wedi tyfu i gynnwys ystod eang o wasanaethau, o archwiliadau mewnol i lywodraethu a rheoli risg ar gyfer ystod amrywiol o gyrff yn y sector cyhoeddus gan gynnwys awdurdodau lleol, Gwasanaeth Tân ac Achub a Heddluoedd.
- 15 Mae fîm MIAA mewn sefyllfa dda i ddarparu'r gwasanaethau sydd eu hangen. Dangosodd cyflwyniad MIAA bod ganddynt ymrwymiad i'w staff trwy'r achrediad Buddsoddwyr mewn Pobl. Bydd yr ymgysylltu dwyieithog yn darparu cefnogaeth o ddydd i ddydd i'r contract.
- 16 Cafodd y panel gyflwyniad ar y strategaeth archwilio arfaethedig a nododd y dull gweithredu seiliedig ar risg mae MIAA yn ei fabwysiadu, gan gydnabod hefyd yr angen am hyblygrwydd i addasu i risgiau sy'n esblygu yn ystod cyfnod y cynllun.
- 17 Roedd y panel yn fodlon bod gan MIAA y gallu a'r arbenigedd i gyflawni eu gwaith arfaethedig o fewn y gyllideb a ddynodwyd.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r adroddiad hwn yn cysylltu ag amcan llesiant hirdymor yr Awdurdod sef "hwyluso gwasanaethau tân ac achub integredig o ansawdd uchel, ymatebol a gwell fel y gall gweithgareddau atal ac ymateb brys barhau i fod ar gael pan fo'u hangen, a hynny'n fforddiadwy, yn deg ac ar sail risg."
Cyllideb	Mae darpariaeth wedi'i gwneud ar gyfer gwasanaethau archwilio mewnol o fewn y trefniadau gosod cyllideb.
Cyfreithiol	Mae trefniant archwilio mewnol effeithiol yn un o ofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014
Staffio	Amh.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/ y Gymraeg	Amh.
Risgiau	<p>Mae'r Datganiad Sicrwydd yn cael ei gyflwyno yn unol â'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio a Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus. Heb sicrwydd o'r fath, ni fyddai'r Aelodau'n ymwybodol o ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau llywodraethu corfforaethol, rheoli risg a rheolaeth fewnol a'i allu cysylltiedig i gyflawni ei amcanion.</p> <p>Ni fyddai unrhyw faterion neu wendidau sylweddol a nodwyd gan Archwilio Mewnol yn cael eu hystyried wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynnyddol.</p>

--	--

Adroddiad i'r	Pwyllgor Archwilio
Dyddiad	19 Mehefin 2023
Swyddog Arweiniol	Trysorydd, Dafydd Edwards
Swyddog Cyswllt	Pennaeth Cyllid, Helen Howard
Pwnc	Gweithgarwch Rheoli'r Trysorlys a Gwir Ddangosyddion Darbodus ar gyfer 2022/2023

PWRPAS YR ADRODDIAD

1. Rhoi gwybod i'r Aelodau am weithgarwch rheoli'r trysorlys a dangosyddion darbodus ar gyfer Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) yn ystod blwyddyn ariannol 2022/23. Mae'r adroddiad hwn yn un o ofynion y Cod Darbodus (y Cod).

CRYNODEB GWEITHREDOL

2. Mae gweithgareddau rheoli trysorlys yr Awdurdod yn cael eu rheoleiddio gan godau, statudau a chanllawiau proffesiynol. Y sefyllfa fenthyca ar 31 Mawrth 2023 oedd £26.5m sydd o fewn y terfyn a gymeradwywyd gan yr aelodau. Gwerth benthyciadau tymor byr oedd £8.7m sydd o fewn y terfyn a osodwyd o fewn y strategaeth. Ni chynhaliwyd unrhyw fenthyciadau cyfradd amrywiol yn ystod y flwyddyn ariannol.

ARGYMHELLIAD

3. Gofynnir i'r Aelodau:
  - i) nodi gweithgarwch rheoli'r trysorlys; a
  - ii) chymeradwyo'r dangosyddion darbodus terfynol ar gyfer 2022/23.

CYFLWYNIAD

4. Mae gweithgarwch rheoli trysorlys yr Awdurdod yn cael ei reoleiddio gan godau proffesiynol, statudau a chanllawiau perthnasol. Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu Cod Ymarfer: Rheoli Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (Cod CIPFA) sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo adroddiadau lled-flynyddol a blynyddol ar reoli trysorlys.
5. Cymeradwywyd Strategaeth Rheoli Trysorlys yr Awdurdod ar gyfer 2022/23 mewn cyfarfod ar 14 Mawrth 2022. Mae'r Awdurdod wedi benthyg symiau sylweddol o arian ac felly mae'n agored i'r risgiau ariannol gan gynnwys effaith refeniw newid cyfraddau llog. Mae nodi, monitro a rheoli'r risg yn llwyddiannus yn parhau i fod yn ganolog i strategaeth rheoli trysorlys yr Awdurdod.

6. Mae Cod Darbodus 2021 yn cynnwys gofyniad i awdurdodau lleol ddarparu Strategaeth Gyfalaf, dogfen gryno a gymeradwyir gan yr Awdurdod sy'n ymdrin â gwariant cyfalaf ac ariannu, rheolaeth trysorlys a buddsoddiadau nad ydynt yn rhai trysorlys. Cymeradwywyd Strategaeth Gyfalaf yr Awdurdod, sy'n cydymffurfio â gofyniad CIPFA, mewn cyfarfod ar 14 Mawrth 2022.

CYD-DESTUN ALLANOL

Cefndir economaidd

7. Parhaodd y rhyfel yn Wcráin i gadw chwyddiant byd-eang yn uwch na thargedau'r banc canolog ac arhosodd rhagolwg economaidd y DU yn gymharol wan gyda'r siawns o ddirwasgiad ysgafn. Parhaodd y cefndir economaidd yn ystod y cyfnod o lonawr i Fawrth i fod yn un â phrisiau ynni a nwyddau uchel a chwyddiant uchel,
8. Cynyddodd Banc Lloegr y Gyfradd Banc swyddogol i 4.25% yn ystod y flwyddyn ariannol, o 0.75% ym mis Mawrth 2022.
9. **Adolygiad credyd:** Yn dilyn newidiadau credyd gan yr asiantaeth ardrethi, fe wnaeth ymgynghorwyr trysorlys yr Awdurdod, Arlingclose, ostwng y terfyn hyd uchaf a argymhellir ar gyfer adneuo diwarant ar gyfer holl fanciau/sefydliadau'r DU a'r tu allan i'r DU ar ei restr gwrthbarfion i 35 diwrnod fel mesur rhagofalus. Roedd y banciau/sefydliadau a ddefnyddir gan yr Awdurdod i gyd yn parhau ar y rhestr.
10. Gan fod disgwyl i anwadaluwydd y farchnad barhau i fod yn nodwedd, o leiaf yn y tymor agos ac, fel erioed, mae'r sefydliadau a'r cyfnodau ar restr gwrthbarfion yr Awdurdod a argymhellwyd gan Arlingclose yn parhau i gael eu hadolygu'n gyson.

CYD-DESTUN LLEOL

11. Mae penderfyniadau dydd i ddydd ar fenthycia yn cael eu dirprwyo i swyddogion Cyllid yr Awdurdod, y mae'n ofynnol iddynt sicrhau'r math mwyaf priodol o fenthycia yn dibynnu ar y cyfraddau llog cyffredinol ar y pryd. Mae hyn yn cynnwys defnyddio cyfraddau sefydlog tymor byrrach, a allai ddarparu cyfleoedd cost is yn y tymor byr/canolig.
12. Cymerir ymagwedd ofalus tuag at fuddsoddi cronfeydd gwarged. Mae adneuo arian parod sydd eu hangen er mwyn cynnal cyfalaf gweithio yn cael eu gwneud gyda banciau neu gymdeithasau adeiladu. Defnyddir dulliau eraill ar gyfer buddsoddiadau tymor hwy yn unig.

Gweithgarwch Benthycia

13. Fel yr amlinellwyd yn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, prif amcan yr Awdurdod wrth fenthycia fu cadw cydbwysedd risg isel priodol rhwng sicrhau costau llog is a chael sicrwydd cost dros y cyfnod y mae angen cyllid ar ei gyfer, gyda hyblygrwydd i ail-negodi benthyciadau pe bai cynlluniau hirdymor yr Awdurdod yn newid fel amcan eilaidd. Mae strategaeth fenthycia'r Awdurdod yn parhau i fynd i'r afael â'r mater allweddol o fforddiadwyedd heb gyfaddawdu ar sefydlogrwydd tymor hwy y portffolio dyled a, lle bo'n ymarferol, cadw benthyciadau a buddsoddiadau'n is na'u lefelau sylfaenol, a elwir weithiau'n fenthycia mewnlol.
14. Cynyddodd cost benthycia tymor hir a thymor byr yn ddramatig dros y flwyddyn, gyda chyfraddau ar ddiwedd mis Mawrth bron i 4% yn uwch na'r rhai ar ddechrau mis Ebrill. Mae'r cynnydd mewn cyfraddau wedi cael eu gyrru'n bennaf gan chwyddiant a'r angen i fanciau canolog reoli hyn drwy godi cyfraddau llog. Mae'r cyfraddau bellach wedi gostwng ers cyraedd eu hanterth ym mis Medi ond maent yn parhau i fod yn gyfnewidiol ac yn llawer uwch na'r normau hanesyddol diweddar.
15. Mae'r cynnydd mewn cyfraddau llog wedi cael effaith ar gostau llog ar gyfer eleni, oherwydd y gofyniad i gymryd benthyciadau newydd sy'n gyfanswm o £10m. Roedd angen y rhain i gymryd lle benthyciadau oedd yn aeddfedu ac i ariannu'r rhaglen gyfalaf. Bydd effaith y cyfraddau llog uwch yn parhau i gael effaith barhaus ar y gyllideb refeniw.
16. Y ddyled benthyciadau heb eu talu ar 31 Mawrth 2023 oedd £26.46m. Cymerir benthyciadau i ariannu rhaglen gyfalaf yr Awdurdod. Darperir dadansoddiad pellach o broffiliau aeddfedrwydd yn Atodiad A.
17. Mae benthyciadau'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB) a ddelir ar 31 Mawrth 2023 wedi'u nodi isod ac yn dod i gyfanswm o £20.46m:

Trefniadaeth	Dadansoddiad Canran	Swm £
PWLB (1 i 2 flynedd)	31.2%	£6.39m
PWLB (3 i 5 mlynedd)	38.9%	£7.96m
PWLB (6 i 10 mlynedd)	7.9%	£1.62m
PWLB (10 mlynedd a mwy)	22.0%	£4.49m
Cyfanswm PWLB	100%	£20.46m

18. Yn ystod y flwyddyn, tynnwyd benthyciadau PWLB newydd gwerth cyfanswm o £10m. Mae portffolio'r benthyciad yn cynnwys Rhandaliad Cyfartal o Brif Fenthyciadau (EIP). Ar y cyfan, cynyddodd y benthyciadau a ddelir gan yr Awdurdod £2.1m o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

19. Yn ogystal â benthycia drwy'r PWLB, roedd gan yr Awdurdod fenthyciadau tymor byr o £6.0m wedi'u cymryd gydag awdurdodau lleol eraill ar ddiwedd y flwyddyn, fel y nodir isod:

Trefniadaeth	Dadansoddiad Canran	Swm
Cyngor Bwrdeistref Tameside Metropolitan	50.0%	£3.0m
Cyngor Sir Swydd Warwick	50.0%	£3.0m
Cyfanswm benthycia tymor byr	100%	£6.0m

20. Roedd y benthyciadau hyn yn cynnig opsiwn tymor byr cost isel i'r Awdurdod, gyda chyfraddau llog ar gyfartaledd yn 1.3%, sy'n cymharu'n ffafriol â'r cyfraddau PWLB cyffredinol.

21. Y sefyllfa ar 31 Mawrth 2023 oedd bod 22.7% o fenthyciadau tymor byr yn fenthyciadau tymor byr a gymerwyd gydag Awdurdodau Lleol eraill, a 4% yn fenthyciadau PWLB a oedd i fod i aeddfedu o fewn 12 mis. Cyfanswm y benthyciadau a fyddai'n aeddfedu o fewn 12 mis ar 31 Mawrth 2023 oedd 26.7% o'i gymharu â'r dangosydd o 60%. Mae'r dull hwn yn gyson â chynghor Ymgynghorwyr Rheoli Trysorlys yr Awdurdod.

22. Mae Strategaeth Rheoli'r Trysorlys yn cadarnhau y dylai'r portffolio benthycia gael uchafswm o 35% o ddyled mewn benthyciadau amrywiol, gyda hyd at 100% o fenthyciadau â thelerau sefydlog. Yn ystod 2022/23 dim ond ar delerau cyfradd sefydlog y benthycodd yr Awdurdod oherwydd cyfraddau llog cyffredinol ac i roi sicrwydd.

23. Roedd cyfanswm y benthyciadau dyledus o £26.46m ar ddiwedd y flwyddyn yn is na'r gofyniad cyllido cyfalaf cymeradwy (CFR) ond yn uwch na'r sefyllfa diwedd blwyddyn a ragwelwyd. Ar sail cynghor yr ymgynghorwyr proffesiynol, manteisiodd yr Awdurdod ar amodau cyffredinol y farchnad a sicrhau benthyciadau ar gyfraddau ffafriol i sicrhau y gellid ad-dalu dyled sy'n aeddfedu ac roedd buddsoddiadau o £4.1m ar ddiwedd y flwyddyn. Y sefyllfa benthycia net, felly, oedd £23.4m.

24. Cyfanswm y llog a dalwyd yn ystod y flwyddyn ariannol oedd £0.465m, o'i gymharu â'r gyllideb o £0.325m sy'n adlewyrchu'r cynnydd sylweddol yn y gyfradd llog yn ystod y flwyddyn ariannol.

Buddsoddiadau

25. Cyhoeddodd CIPFA God Ymarfer Rheoli'r Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus diwygiedig a Nodiadau Canllaw Traws-Sectoraidd ar 20 Rhagfyr 2021. Mae'r rhain yn diffinio buddsoddiadau rheoli'r trysorlys fel buddsoddiadau sy'n deillio o lifoedd arian y sefydliad neu weithgarwch rheoli risg trysorlys sydd yn y pen draw yn cynrychioli balansau y mae angen eu buddsoddi nes bod angen yr arian i'w ddefnyddio yn ystod busnes.

26. Mae gan yr Awdurdod gronfeydd buddsoddi, sy'n cynrychioli incwm a dderbyniwyd o flaen gwariant, ynghyd â balansau a chronfeydd wrth gefn a ddelir. Yn ystod y flwyddyn 2022/23, roedd balansau buddsoddi'r Awdurdod yn amrywio rhwng £0m a £4.1m, oherwydd gwahaniaethau amseru rhwng incwm a gwariant. Roedd yr holl fuddsoddiadau yn adneuo'n trysorlys dros nos.

27. Roedd y strategaeth fuddsoddi ar gyfer 2022/23 a gymeradwywyd gan yr Awdurdod ar 14 Mawrth 2022 yn cynnwys cymeradwyo'r meini prawf canlynol ar gyfer gwrthbarfion:

Sefydliad	Disgrifiad: _____	Terfyn
Banciau	Holl fanciau'r DU a'u his-gwmnïau sydd â sgorau da (Fitch neu gyfwerth). Mae hyn yn cael ei ddiffinio fel tymor hir (BBB) ar hyn o bryd.	£5m
Llywodraeth Ganolog	Swyddfa rheoli dyledion	Diderfyn
Cronfeydd y Farchnad Arian (MMF)	Dim ond ar y cyd â chyngor gan Arlingclose.	£1m fesul cronfa
Awdurdodau Lleol	Pawb ac eithrio'r rhai sy'n destun cyfyngiad treth gyngor a phraeseptau o dan Ran 1 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (a chyda chyngor gan Arlingclose).	£2m
Cymdeithasau Adeiladu	Cymdeithasau adeiladu sydd â sgôr (fel ar gyfer y sector bancio).	£2m
Cymdeithasau Adeiladu (Asedau £1bn)	Cymdeithasau adeiladu heb sgôr ond gydag asedau o £1 biliwn neu fwy.	£2m/9 mis

28. Mae Cod CIPFA a chanllawiau'r llywodraeth yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod fuddsoddi ei gyllid yn ddoeth, a rhoi sylw i ddiogelwch a hylifedd ei fuddsoddiadau trysorlys cyn ceisio'r gyfradd enillion orau posibl, neu gynnyrch.
29. Amcan yr Awdurdod wrth fuddsoddi arian yw cadw cydbwysedd priodol rhwng risg ac adenillion, gan leihau'r risg o golledion oherwydd diffygdlu a'r risg o dderbyn incwm buddsoddi anaddas o isel. Gan mai dim ond at ddibenion cyfalaf gwaith y mae'r Awdurdod yn dal arian, y sefyllfa ddiodyn yw defnyddio cyfrifon adneuo'n yr Awdurdod. Lle bo'n briodol, gofynnir am gyngor ac arweiniad gan ymgynghorwyr proffesiynol yr Awdurdod, Arlingclose.
30. Mae'r gyfradd banc wedi cynyddu o 0.75% ar ddechrau'r flwyddyn i 4.25% ar ddiwedd mis Mawrth 2023. Cododd cyfraddau arian parod tymor byr, a oedd wedi amrywio rhwng 0.7% - 1.5% ddechrau mis Ebrill, tua 3.5% ar gyfer buddsoddiadau sy'n aeddfedu dros nos/7 diwrnod.

Dangosyddion darbodus

31. Cymeradwywyd dangosyddion darbodus amcangyfrifedig yr Awdurdod ar gyfer 2022/23 fel rhan o'r Strategaeth Gyfalaf yn y cyfarfod ar 14 Mawrth 2022. Mae'r Cod Darbodus yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo gwerth gwirioneddol y dangosyddion darbodus hynny ar ddiwedd y flwyddyn.
32. Mae Atodiad A yn darparu atodlen o'r holl ddangosyddion darbodus gorfodol. Mae'r tabl isod yn cadarnhau'r terfynau allweddol a gymeradwywyd gan yr Awdurdod a'r alldro ar gyfer 2022/23:

	2022/23 Dangosydd	2022/23 Gwirioneddol
Sefyllfa fenthycyca	£23.895m	£26.460m
Gofyniad Ariannu Cyfalaf	£29.389m	£28.396m

33. Mae'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf (CFR) yn dangos angen sylfaenol yr Awdurdod i fenthycyca at ddiben cyfalaf. Yn y tymor byr, gall y gofyniad benthycyca fod yn fwy na'r gofyniad cyllido cyfalaf oherwydd effaith arian parod a buddsoddiadau. Mae'r tabl uchod yn dangos bod y sefyllfa fenthycyca gros yn is na'r CFR gwirioneddol ar gyfer 2022/23 o £1.94m.

34. Y Terfyn Awdurdodedig yw'r terfyn benthycu fforddiadwy sy'n ofynnol gan adran 3 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r tabl isod yn dangos, yn ystod 2022/23, fod yr Awdurdod wedi cynnal ei fenthycu gros o fewn ei Derfyn Awdurdodedig.

35. Y Ffin Weithredol yw sefyllfa fenthycu ddisgwyliedig yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn, ac mae cyfnodau pan fo'r sefyllfa wirioneddol naill ai'n is neu dros y Ffin yn dderbyniol ar yr amod nad yw'r Terfyn Awdurdodedig yn cael ei dorri.

	2022/23
Dangosydd - Terfyn Awdurdodedig	£31.389m
Dangosydd - Ffin Weithredol	£29.389m
Uchafswm y sefyllfa fenthycu yn ystod y flwyddyn	£26.738m
Isafswm y sefyllfa fenthycu yn ystod y flwyddyn	£20.244m

CYDYMFFURFIAETH

36. Roedd yr holl weithgareddau rheoli trysorlys a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn yn cydymffurfio'n llawn â Chod Ymarfer CIPFA a Strategaeth Rheoli Trysorlys gymeradwy yr Awdurdod.

37. Dangosir cydymffurfiaeth â'r terfyn awdurdodedig a'r ffin weithredol ar gyfer dyled allanol yn y tabl uchod.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r adroddiad hwn yn cysylltu ag amcanion llesiant hirdymor GTAGC. Mae'n sicrhau bod prynu asedau i gefnogi darparu gwasanaethau rheng flaen mewn ffordd ddarvoudus, fforddiadwy a chynaliadwy. Sicrhau bod digon o fuddsoddiad yn cael ei wneud yn y seilwaith i alluogi'r gwasanaeth i ddarparu ymatebion brys a gwaith atal ymhell i'r dyfodol.
Cyllideb	Mae'r gyllideb yn cael ei gosod yn flynyddol ar gyfer ariannu cyfalaf yn unol ag adroddiad y Trysorlys.
Cyfreithiol	Mae'r fframwaith rheoleiddio wedi'i nodi ym mharagraff 1.
Staffio	Dim
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/y Gymraeg	Dim
Risgiau	Buddsoddi arian dros ben – mae perygl y gallai'r sefydliad ariannol lle buddsoddir arian y gwasanaeth fetu, gan golli rhan o'r prif fuddsoddiad. Fodd bynnag, un o ddibenion yr adroddiad a gweithgarwch rheoli trysorlys ddarvoudus gan swyddogion Cyllid yr Awdurdod, yn unol â chynghor ymgynghorwyr y trysorlys, yw lliniaru'r risg hon.

Atodiad a

Dangosyddion darbodus

		2022/23 Dangosydd Amcangyfrifedig £'00	2022/23 Gwirioneddol £'00
1	Gwariant Cyfalaf	2,916	3,366
2	Gofyniad Ariannu Cyfalaf	29,	28,787
3	Benthyca	23,895	26,
4	Terfyn Awdurdodedig	31,389	30,787
5	Ffin Weithredol	29,	28,787
6	Cymhareb o Gostau Ariannu i Wariant Net	5.7%	6.2%
7	Buddsoddiadau	0	4,107
8	Benthyciadau cyfradd llog sefydlog fel % o Gyfanswm y Benthyciadau	100%	100%
9	Benthyciadau cyfradd llog sefydlog fel % o Gyfanswm y Benthyciadau	0%	0%
10	Strwythur aeddfedrwydd benthyca cyfradd sefydlog		
	O dan 12 mis	0% - 60%	26.7%
	12 mis i 2 flynedd	0% - 45%	4.5%
	2 flynedd i 5 mlynedd	0% - 45%	38.9%
	5 mlynedd i 10 mlynedd	0% - 75%	7.9%
	10 mlynedd ac uwch	0% - 100%	22.0%

Adroddiad i'r	Pwyllgor Archwilio
Dyddiad	19 Mehefin 2023
Swyddog Arweiniol	Helen MacArthur, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau)
Swyddog Cyswllt	Helen Howard
Pwnc	Alldro Dros Dro 2022/23

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Cyflwyno'r sefyllfa ddrafft o ran gwariant refeniw a chyfalaf ar gyfer 2022/23 a chadarnhau'r amserlen ar gyfer cynhyrchu'r datganiad cyfrifon blynyddol.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Cafodd y gofyniad cyllideb net ei gymeradwyo gan Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) yn ei gyfarfod ar 20 Rhagfyr 2021. Cadarnhaodd hyn ofyniad net o £39.41 miliwn i'w ariannu gan yr awdurdodau lleol cyfansoddol yn dilyn defnyddio cronfeydd wrth gefn a darpariaethau wedi'u clustnodi. Y sefyllfa alldro net yw gorwariant o £0.40 miliwn i'w dalu o'r gronfa gyffredinol.
- 3 Cymeradwyodd yr Awdurdod gyllideb gyfalaf 2022/23 o £2.91 miliwn ar 20 Rhagfyr 2021. Cynyddodd hyn i £3.3 miliwn yn dilyn dwyn ymlaen gynlluniau o 2021/22 a phrosiectau a ariennir gan grant. Y sefyllfa alldro ddrafft yw £3.4 miliwn.

ARGYMHELLION

- 4 Gofynnir i'r Aelodau:
  - (i) nodi'r sefyllfa alldro refeniw a chyfalaf ddrafft ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23, fel y manylir o fewn yr adroddiad;
  - (ii) sylwch ar yr amserlenni ar gyfer cynhyrchu'r datganiad o gyfrifon blynyddol a'i archwiliad allanol.

CEFNDIR

- 5 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod baratoi a chyhoeddi datganiad o gyfrifon yn flynyddol. Mae'r amserlenni a ragnodir o fewn y rheoliadau'n ei gwneud yn ofynnol i ddatganiad drafft o gyfrifon gael ei gyhoeddi erbyn 31 Mai gyda dyddiad cau archwilio o 31 Gorffennaf bob blwyddyn.

- 6 Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, ac oherwydd y cyfyngiadau Covid sydd wedi effeithio ar gynhyrchu ac archwilio'r datganiad o gyfrifon, mae'r dyddiadau cau wedi'u llacio. Caniateir hyn o fewn y rheoliadau (rheoliad 10.4).
- 7 Yn fwy diweddar, cadarnhaodd Archwilio Cymru na fyddai'n gallu cyflawni'r archwiliad o'r datganiad o gyfrifon drafft erbyn y dyddiad cau 31 Gorffennaf 2023 a darparodd ddyddiad cau amgen, sef 30 Tachwedd 2023. Trafododd yr Awdurdod hyn yn ei gyfarfod ar 21 Ebrill 2023, a chadarnhawyd y byddai'r datganiad o gyfrifon drafft yn cael ei baratoi erbyn 30 Mehefin 2023. Cafodd hysbysiadau priodol eu rhoi ar wefan yr Awdurdod i gadarnhau hyn.
- 8 Mae'r dull hwn yn gyson â chynghor Llywodraeth Cymru yn dilyn ymgynghoriad â Chymdeithas Trysoryddion Cymru. Disgwylid Llywodraeth Cymru yw y dylid paratoi'r datganiad drafft o gyfrifon ar gyfer 2022/23 erbyn 31 Gorffennaf 2023 fan bellaf.
- 9 Mae'r Datganiad o Gyfrifon ar gyfer 2022/23 yn cael eu datblygu ar hyn o bryd ac mae'r sefyllfa alldro ddrafft ar gyfer gwariant refeniw a chyfalaf wedi'i chwblhau.

GWYBODAETH

CYLLIDEB REFENIW

- 10 Cymeradwywyd y gyllideb net ar gyfer 2022/23 o £39.412m yng nghyfarfod yr Awdurdod ar 20 Rhagfyr 2021. Yn dilyn gwaith cynllunio pellach, cafodd y gofyniad cyllideb net cyffredinol ei gadarnhau yng nghyfarfod yr Awdurdod ar 20 Mehefin 2022 ac ar yr adeg hon nodwyd hefyd y byddai gwariant gohiriedig o 2021/22 yn cael ei dalu o gronfeydd wrth gefn a oedd wedi'u clustnodi. Yn ogystal, nodwyd y risg benodol sy'n gysylltiedig â'r dyfarniadau cyflog gan fod y dyfarniadau cyflog cenedlaethol yn weddill.
- 11 Mae'r prif benawdau gwariant a'r safleoedd alldro drafft sy'n weddill ar ôl tynnu'r darpariaethau a'r symudiadau wrth gefn a nodir isod:

	Terfynol Cyllideb (£000)	Drafft Alldro (£000)	Amrywiant (£000)	Amrywiant (%)
Cyflogwyr:	30,130	30,353	223	0.67%
Safle	2,901	2,992	91	3.1%
Trafnidiaeth	1,204	1,250	46	3.9%
Cyflenwadau a Gwasanaethau	5,080	4,956	-124	-2.4%
Taliadau Trydydd Parti	451	419	-32	-7.1%
Cyllid Cyfalaf a Thaliadau	2,263	2,424	161	7.1%
Incwm	-2,617	-2,943	-326	12.4%
Alldro drafft	39,412	39,452	40	0.1%

COSTAU GWEITHWYR

- 12 Mae costau gweithwyr yn ffurfio rhan sylweddol o'r gyllideb ac yn cynnwys cyflog, costau pensiwn, cost recriwtio a hyfforddiant a gwasanaethau gweithwyr, fel ffisiotherapi a gwasanaethau iechyd galwedigaethol.
- 13 Mae costau gweithwyr yn cynrychioli dros 75% o'r gwariant net, ac mae costau yn ystod y flwyddyn o £30.3m yn cynrychioli cynnydd blwyddyn i flwyddyn o 12.6% (£26.9 miliwn ar gyfer 2021/22). Mae'r cynnydd blwyddyn i flwyddyn yn adlewyrchu'r recriwtio a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn, sef penodi 24 o ddiffoddwyr tân gweithredol dan brentisiaeth a chynnydd net o 16 aelod o staff ar y system dyletswydd rhan amser. Yn ogystal, cafodd nifer o swyddi hanfodol eu llenwi gan gynnwys y Rheolwr Amgylcheddol a Chynaliadwyedd a'r Rheolwr Caffael a Chontractau. Mae'n parhau i fod yn heriol i recriwtio pobl i rolau arbenigol yn y farchnad gyflogaeth bresennol ac mae gwaith ar y gweill i fynd i'r afael â phwysau rydym yn ymwybodol ohono.
- 14 Mae'r cynnydd o ran costau cyflog yn ystod y flwyddyn hefyd yn adlewyrchu setliad y dyfarniadau cyflog i staff sydd ar delerau ac amodau llywodraeth leol (llyfr gwyrdd a llyfr glas) a diffoddwyr tân (llyfr llwyd). Yn gyffredin â'r sector cyhoeddus, roedd y setliadau hyn yn uwch na'r rhagdybiaethau cynllunio a bu'n ofynnol i'w rheoli'n ofalus. Mae'r costau hyn wedi'u lliniaru'n rhannol trwy'r defnydd o swyddi gwag tymor byr, gostyngiadau mewn cyflog newidiol a hefyd drwy amrywiannau i gyllidebau nad ydynt ar gyfer cyflogau gan gynnwys incwm ychwanegol heb ei gynllunio.

COSTAU NAD YDYNT AR GYFLOGAU

- 15 Y sefyllfa alldro ar gyfer adeiladau yw £3.0 miliwn sy'n orwariant o 3.1% ac mae'n cymharu â gwariant o £2.6 miliwn yn 2021/22. Mae'r costau yn ystod y flwyddyn yn cynnwys pwysau o £0.2 miliwn sy'n gysylltiedig â chontractau ynni yn dilyn adnewyddu'r contract o fis Hydref 2022. Er bod yr effaith lawn wedi ei lleihau oherwydd cymorth gan y llywodraeth ar gyfer y cyfnod hyd at fis Ebrill 2023 mae hyn yn parhau i fod yn her sylweddol ac mae wedi'i gynnwys yng nghyllidebau'r dyfodol.
- 16 Cafodd y sefyllfa adeiladau ei gwella hefyd trwy dderbyn £0.5 miliwn o apeliadau ardrethu annomestig cenedlaethol a ganiataodd i gyfraniad gael ei wneud tuag at y gwariant cynnal a chadw arfaethedig.

- 17 Y sefyllfa ddiwedd blwyddyn ar gyfer cludiant yw £1.25 miliwn sy'n gynnydd blwyddyn i flwyddyn o 20%. Mae'r costau hyn yn cynnwys gorwariant yn erbyn costau tanwydd o £0.15 miliwn sydd wedi'u lliniaru drwy danwariant yn erbyn tâl-dros-ben yswiriant a cherbydau prydles. Mae'r rhaglen adnewyddu cerbydau drwy ddarparu cerbydau ar brydles wedi cael ei gohirio oherwydd trafferthion gyda'r gadwyn gyflenwi.
- 18 Roedd y gwariant cyflenwadau a gwasanaethau o £4.9 miliwn yn is na'r disgwyl oherwydd oedi cyn derbyn archebion gwerth £0.3 miliwn ar gyfer PPE hanfodol. Mae'r archebion hyn wedi'u gohirio oherwydd problemau'n ymwneud â'r gadwyn gyflenwi mewn perthynas ag argaeledd y deunyddiau a ddefnyddir. Rydym yn mynd i'r afael â'r mater hwn â'r cyflenwr i sicrhau bod archebion yn cael eu blaenoriaethu. Cafodd y nwyddau hyn eu derbyn wedyn ym mis Mai.
- 19 Mae'r gwariant trydydd parti'n £0.4 miliwn ac mae'n cynnwys darparu gwasanaethau gan gyrrff sector cyhoeddus eraill gan gynnwys cyfleusterau a rheoli ystadau, gwasanaethau archwilio mewnol, gwasanaethau cyfreithiol a gweinyddu'r gronfa bensiw. Mae'r tanwariant yn ystod y flwyddyn yn adlewyrchu symud y gwasanaethau ariannol o Gyngor Conwy.

INCWM

- 20 Yn ogystal â'r ardoll awdurdod cyfansoddol, mae'r gyllideb hefyd yn cynnwys incwm disgwylidig ar gyfer ffioedd a thaliadau a grantiau.
- 21 Mae'r heriau ariannol a brofwyd yn ystod 2022/23 wedi cael eu lliniaru gan fod yr incwm yn uwch na'r gyllideb. Cyflawnwyd hyn drwy dderbyn cymorth i ddiffoddwyr tân dan hyfforddiant o'r ardoll prentisiaethau, derbynebau llog uwch na'r disgwyl ar gyfer adneuon arian parod ac incwm o werthu asedau.

Cyllid Grant Refeniw

- 22 Mae dyraniadau cyllid grant 2022/23 yn dod i gyfanswm o £2.38 miliwn (2021/22: £2.397m). Mae dadansoddiad o'r cyllid grant, ar gyfer 2022/23, isod. Caiff pob grant ei fonitro'n ofalus drwy gydol y flwyddyn ariannol i nodi unrhyw amrywiannau ac i'n galluogi i gymryd camau adferol.

	Dyranriad £000
Lleihau Tanau Bwriadol	179
Offer Diogelwch Cartref	226
Ymgysylltu â Phobl Ifanc ac Ieuencid	147
Cydnherthedd Cenedlaethol Cymru Gyfan	314
Cyfraniadau Pensiwn y Diffoddwyr Tân	1,081
Ffioedd Gwasanaeth Firelink	416
Gofyn a Gweithredu	10
Cyber Essentials	10
Datblygu Gwres Carbon Net	2
Cyfanswm Cyllid Grant	2,385

DEFNYDDIO CRONFEYDD WRTH GEFN WEDI'U CLUSTNODI

- 23 Nod cronfeydd wrth gefn yr awdurdod yw darparu cyllid ar gyfer buddsoddi mewn gweithgareddau ar gyfer y dyfodol a bod yn rhwyd ddiogelwch rhag ofn y bydd heriau ariannol tymor byr yn deillio o ofynion gweithgarwch neu bwysau annisgwyl.
- 24 Mae'r alldro dros dro yn tybio y bydd cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi yn cynyddu £0.65 miliwn gan gyrraedd £6.2 miliwn. Mae gan yr Awdurdod hefyd gronfa wrth gefn gyffredinol o £1.48 miliwn. Cafodd y cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd eu sefydlu ar gyfer gwariant disgwylidig sydd naill ai heb fynd ymlaen yn ystod y flwyddyn neu sydd wedi'i gynllunio ar gyfer blynyddoedd i ddod. Maent hefyd yn rhoi capasiti i'r Awdurdod esmwytho effaith costau untro fel uwchraddio systemau yn ogystal â lliniaru pwysau chwyddiant eithriadol.

	Balans 31 Mawrth 2021	Balans 31 Mawrth 2022	Trosglwyddiadau i mewn/(allan) 2022/23	Balans 31 Mawrth 2023
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cronfeydd Wrth Gefn y Gwasanaeth				
Cronfa bensiw	85	85	460	545
Cronfa ariannu cyfalaf	100	300	0	300
Atgyweirio hydrantau tân	90	90	0	90
Stoc / gwisg PPE	250	250	0	250
Gweddnewid	800	851	0	851
Gwella cyfleusterau	490	1,323	-672	651
Atebolwydd cyfreithiol	200	225	-39	186
Hyfforddiant	100	250	0	250
Digwyddiadau mawr	150	150	0	150
Gwella systemau	501	847	-137	710
Chwyddiant	0	250	0	250
Cronfeydd cyfalaf a grantiau wrth gefn				
Gostyngiad grant HFSC	195	195	0	195
Cynllun Radio	500	750	0	750
Prosiectau adeiladu cyfalaf	0	0	1043	1043
Cyfanswm	3,461	5,566	655	6,221

RHAGLEN GYFALAF

- 25 Mae'r Awdurdod wedi cymeradwyo rhaglen gyfalaf o £3.321 miliwn, gan gynnwys cynlluniau wedi'u dwyn ymlaen o 2021/22 a gwariant ychwanegol wedi'i ariannu drwy grant.
- 26 Mae problemau'n ymwneud â'r gadwyn gyflenwi a phwysau chwyddiant yn parhau a bu'n angenrheidiol adolygu a diwygio'r rhaglen gyfalaf i adlewyrchu prosiectau y gellir eu cyflawni yn ystod y flwyddyn.
- 27 Un maes arbennig o heriol yw darparu tyrau newydd. Er bod y tendrau wedi cael eu dyfarnu, bu oedi o ganlyniad i gapasiti'r cyflenwyr a chaniatâd cynllunio, a phwysau chwyddiant oherwydd cost dur. Roedd tri thŵr newydd i fod i gael eu cwblhau yn ystod 2022/23 ac mae'r rhain bellach wedi'u gohirio tan 2023/24.
- 28 Mae'r rhaglen mân waith wedi parhau yn ystod y flwyddyn gyda gwariant o £0.69 miliwn. Mae hyn yn cynnwys gwaith i uwchraddio'r cyfleusterau golchi yn Nolgellau, cyfleusterau newid i ferched yn y Rhyl, ailosod to yng ngorsaf Caernarfon ac adnewyddu drysau'r bae peiriannau tân yn y Waun.
- 29 Yr alldro ar gyfer y rhaglen gyfalaf yw £3.366 miliwn.

Cynllun	Cynllun Diwygiedig	Rhagolwg	Swm Treigl Arfaethedig
	£'000	£'000	£'000
Adnewyddu Peiriannau Tân	1,248	1,263	
Faniau Gorsaf Amlbwrpas	160	-	160
Cerbydau a pheiriannau tân Cydnherthedd Cenedlaethol	0	132	
Pwyntiau gwefru cerbydau trydan	0	120	
Offer Gweithdy	20	12	
Adnewyddu Tŵr Hyfforddi	160	-	307
Adeiladau - Mân Waith	391	696	158
Gweinydd Ystafell Reoli	167	125	
Offer Gweithredol	92	93	
Peiriannau Tân (d/y o 2021/22)	923	925	
Tyrau Hyfforddi (d/y o 2021/22)	160	-	
Cyfanswm Cynllun Cyfalaf	3,321	3,366	625

30 Mae gan yr Awdurdod raglen adnewyddu ar gyfer peiriannau tân sy'n 15 oed ar hyn o bryd. Yn ystod 2022/23 rhoddwyd cyfanswm o 13 ar waith o gyfanswm o 54 o dendrau dŵr rheng flaen.

31 Mae ariannu'r cynllun cyfalaf fel a ganlyn:

Ariannu	Swm
	£'000
Benthyca	2,351
Cyllid Grant	490
Adnoddau Mewnol	525
Cyfanswm	3,366

ARIANNU CYFALAF A THALIADAU

32 Mae'r gyllideb ariannu cyfalaf yn neilltuo cyllid refeniw i ariannu gwariant cyfalaf ac mae'n cynnwys taliadau llog ac isafswm darpariaeth refeniw (MRP) ar gyfer defnyddio asedau.

33 Mae'r Ddarpariaeth Isafswm Refeniw (MRP) yn cynrychioli'r isafswm y mae'n rhaid ei godi ar gyfrif refeniw awdurdod bob blwyddyn ar gyfer ariannu gwariant cyfalaf, a fydd wedi'i ariannu yn gyntaf drwy fenthyciadau. Mae'n rhan o holl arferion cyfrifyddu'r Awdurdod ac mae'n ymwneud â sicrhau y gall yr Awdurdod dalu'r dyledion sydd ganddo o brynu asedau cyfalaf, fel adeiladau a cherbydau.

- 34 Mae rheoliadau'n ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod benderfynu ar swm MRP ym mhob blwyddyn ariannol, y mae'n ystyried ei fod yn ddoeth trwy gyfeirio at ofyniad cyllido cyfalaf sydd wedi'i gyfrifo (CFR). Y tâl MRP ar gyfer 2022/23 oedd £1.96 miliwn.
- 35 Y gwariant gwirioneddol oedd £2.424 miliwn sy'n orwariant o £161k. Mae hyn yn deillio o'r cynnydd sylweddol mewn llog a welwyd yn ystod y flwyddyn ariannol. Mae effaith gyffredinol hyn wedi'i rheoli'n ofalus trwy ddefnyddio ffynonellau cyllid mewnol a thrwy ddilyn cyngor ein cyngorwyr proffesiynol i sicrhau cyfraddau buddiol yn y farchnad.

BENTHYCA

- 36 Mae gwariant cyfalaf yn cael ei ariannu'n bennaf trwy fenthyca allanol. Er bod y gwariant cyfalaf yn cael ei ariannu'n bennaf drwy fenthyciadau yn y tymor byr, mae'r Awdurdod yn defnyddio arian refeniw dros ben.
- 37 Roedd benthyciadau'r Awdurdod yn £26.46 miliwn ar 31 Mawrth 2023. Mae hyn yn cynnwys £6.0 miliwn o fenthyciadau tymor byr dros dro, gan gyrrff sector cyhoeddus eraill a £20.46 miliwn mewn benthyciadau gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus. Cytunir ar bob benthyciad ar gyfraddau llog sefydlog ac yn dilyn cyngor gan gynghorwyr proffesiynol yr Awdurdod, Arlingclose. Adroddir ar wahân ar weithgarwch Rheolaeth y Trysorlys a'i sefyllfa alldro.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r adroddiad hwn yn cysylltu ag amcanion llesiant hirdymor GTAGC. Mae cyllid ar gyfer y Gwasanaeth o fudd i gymunedau Gogledd Cymru ac yn sicrhau bod digon o fuddsoddiad yn cael ei wneud mewn seilwaith i alluogi'r gwasanaeth i ddarparu ymatebion brys a gwaith atal ymhell i'r dyfodol.
Cyllideb	Mae'r gyllideb yn cael ei gosod bob blwyddyn yn unol â'r ddarpariaeth gwasanaeth arfaethedig sy'n cynnwys ymateb brys a gwaith atal.
Cyfreithiol	Mae'n ofyniad cyfreithiol bod yr Awdurdod yn cynhyrchu'r Datganiad Cyfrifon yn unol â'r safonau rhagnodedig.
Staffio	Dim
Cydraddoldeb / Hawliau Dynol/ y Gymraeg	Dim
Risgiau	Caiff incwm a gwariant eu monitro'n ofalus i sicrhau bod gwyradau o'r gyllideb a gymeradwywyd yn cael eu nodi a'u hysbysu'n briodol i'r Aelodau.